

Marko Hartikainen – Jari Hassinen

www.siberianway.fi

MOOTTORIPYÖRÄLLÄ MAAILMANLAIDALLE

Siperian halki Vladivostokiin ja takaisin

minerva







www.siberianway.fi

SIPERIA OPETTAA

Kangastuksia aavikolla

Gobin autiomaassa heräsimme teltassa vasta klo 10, kun vanha venäläinen maastoauto porhalsi leirimme ohi jouset paukkuen. Toinen aavikkoyö oli takana ja edellisen illan upea auringonlasku muistissa vielä aamullakin. Olin ikään tynyt jälleen vuodella ja olimme juhlistaneet tapahtumaa pullollisella venäläistä samppanjaa. Helppoa tämä ”paimentolaisen” elämä, ei tarvitse paljon hiuksia laittaa tai suihkussa läträtä.

Kun saatiin pientä suolapalaa ja juotavaa, oltiin taas valmiita uuteen päivään. Paikallinen lammaspaimen oli tuonut laumansa aamupalalle läheiselle kukkulalle ja vah ti silmä kovana hulluja suomalaisia. Olimme ilmeisesti harvinainen ja outo näky. Paimentolaiset tuntuivat olevan aluksi ujoja, mutta jos heilautti kättä, sait heti hymyn ja kädenheilautuksen takaisin.

Mongolian jatkuva tuuli puhalsi viimeiset unenrippeet silmistä. Leiri purkuun, vettä huiviin, jurtta mopon päälle ja matkaan. Seuraava etappimme on Hovd, jonka pitäisi löytyä muutaman tunnin ajon jälkeen.

Olimme ajaneet läheisen kylän ohi aavikolle, kun pysähdyimme tarkistamaan suuntaa ja aloimme epäillä edellisen illan samppanjan aiheuttavan vielä hallusinaatioita. Tai sitten tämä oli niitä kuuluisia kangastuksia: horisontista porhalsi kuoppaista uraa pitkin 80 vuotta vanha loistoauto ja sen perässä vieläkin vanhempi Itala 40 -merkinen Cabriolet vuodelta 1907. Kun autot tulivat lähemmäksi, selvisi, että menossa olikin Peking–Paris 100-vuotisjuhlaralli, joka oli saanut liikkeelle yli 130 autovanhus- ta ja keräilyharvinaisuutta. Uskomaton kohtaaminen antoi

Uskomaton näky Gobin autiomaassa: Peking-Paris 100-vuotisjuhlaralli.









meille uutta toivoa. Emme olleetkaan ainoita hulluja tässä Jumalan hylkäämässä, kuivassa ja pölyisessä maailmankolkassa.

Oli aivan absurdi fiilis nähdä upean museoauton toisensa perään ilmestyvän pölypilvestä keskellä autiomaata ja täydessä kisameiningissä. Ajajat eivät todellakaan säästelleet näitä autovanhuksia vaan vauhti oli olosuhteisiin ja kalustoon nähden huimaa.

Jatkoimme matkaa moikkaillen aina vastaan tulevia kilpailijoita ja saavuimme joen, tai pikemminkin puron rannalle. Veden äärelle oli pysähtynyt myös jokunen autovanhus ja huoltoporukkaa, joilta saimme tietoa parhaasta joen ylityspaikasta. Gobissa ei ole juurikaan siltoja, joten joet ylitetään ajamalla ja jos vesi on liian korkealla – kuten sadeaikana usein on – niin odotetaan tai etsitään matalampi paikka. Tämäkään ei aina auta, kuten myöhemmin kuulimme, vaan joskus matka vain keskeytyy kuukaudeksi tai pariksi.

Autiomaasuunnistuksen logiikkaa

Joen jälkeen tarkistimme GPS:stä suunnan, koska polku lähti kiertämään vuorta kahta eri reittiä. Tarkistimme suunnan vielä kartasta ja lähdimme ajamaan. Ura kierteli vuoren juurella kaventuen ja haaroittuen kilometri toisensa jälkeen. Jatkoimme kuitenkin matkaa, sillä suunta näytti olevan oikea. Tämänkin loogisuuden opimme unohtamaan myöhemmin, sillä Siperia – tässä tapauksessa Mongolia ja Gobin autiomaata – opettaa matkalais-

Gobin autiomaasta ei löydy siltoja. Joet ylitetään ajamalla.



Härski tauolla vuoristossa.

ta. Suunnistaminen ei ole asteen tarkkaa, sillä välillä 180 asteen käänös johtaa suurempaa perille kuin ns. suora reitti.

Polku kiemurteli ja siellä täällä näkyi jakkihärkiä ja lampaita. Ilmeisesti olimme tulossa lähiöön, koska asunoiksi kutsuttuja savimajoja näkyi parin tunnin välein.

Taas kerran saavuimme uuteen laaksoon ja huomasimme, että suuntaa oli korjattava. Oikea kompassi-

suunta olisi johdattanut meidät kohti pystysuoraa seinämää, joten ei kun soveltamaan ja uutta polkua etsimään. Ajoimme jonkin aikaa rinteiden reunaa pitkin ja löysimmekin polun, joka näytti kauempana kaartuvan oikeaan suuntaan. Bensaa näytti tankeissa riittävän ja vettäkin oli vielä, joten prätäkät suunnattiin kohti vuoria.



Mongolialainen joukkoliikenne.

Polku jatkui ja nousi pikkuhiljaa ylöspäin, kunnes huomasimme, että olimme solassa, josta ainoa polku johdatti jyrkkää rinnettä mutkitellen ylös. Koska vaihtoehtoja ei enää juurikaan ollut, otettiin tiukka ote kahvoista ja suunnattiin kohti pilvien peittämiä huippuja. Vuoren seinän jyrkkyys vastasi hyvinkin laskettelurinteen mustaa rinnettä eivätkä pään kokoiset kivet ja terävät lohkareet suunkaan helpottaneet etenemistä.

Jossain vaiheessa huomasin, että keskellä nousu-uraa jökötti parinkymmenen jakkihärän lauma. Mitähän muutaman sadan kilon jakkiuros pitää moottoripyörästä? Ei huvittanut kokeilla ja vähensinkin kaasua. Se oli virhe. Pyörä pysähtyi tai oikeammin lopetti etenemisen ja alkoi valua rinnettä alas takaperin, vaikka puristin jarrua rystytset valkoisina. Muutaman metrin ja elämää pitemmän sekunnin jälkeen pyörä suostuikin pysähtymään ja jalkit poistuivat laukaten rinnettä kuin se olisi ollut tasainen tie. On se helppoa kun sen osaa! Tasasin hetken hengitystä, käynnistin moottoripyörän ja pakotin kaikki 400 kiloa liikkeelle väistellen pahimpia esteitä.

Viimein päästiin solasta huipulla, jossa GPS:n mukaan oli korkeutta noin kolme kilometriä ja edessä pitkä alamäki ennen seuraavaa nousua. Juomatauon ja kuvien ottamisen jälkeen matkaa oli taas jatkettava.

Rinteet seurasivat toisiaan ja välillä tarkastimme suuntaa ja valitsimme mielestämme parhaan polun, joka tällä kertaa johdatti meidät vuoristossa asuvan paimentolaisen pihapiirin läpi. Vuoristossa kaikilla perheillä oli koirat turvaamassa ihmisiä ja lampaita susien ja muitten petojen hyökkäyksiltä. Koirat olivat usein isoja, noin 85 cm säkäkorkeudeltaan olevia Tiibetinmastiffin sukuisia uroskoi-

Tauko kolmen kilometrin korkeudessa.





ria, jotka hyökkäsivät aina purukalusto avoinna pyöriämme kohti. Siinä ei auttanut kaasua hellätä vaan päinvas-toin, mentiin karkuun ja kovaa.

Lähituntumaa maastoon

Maisemat olivat kuin Indiana Jones -elokuvista, jyrkkiä solia, joitten kyljessä kapeat polut laskeutuivat rotkon pohjalle. Rotkon pohjalla taas odotti kohiseva puro ylittämistään. En tiedä, mitkä suojelusenkelit meillä olivat turvanamme, mutta viimein saavuimme tasaisempaan maastoon, jossa meitä odotti kuivunut uoma, jota pitkin sulamisvedet keväisin vyöryvät vuoristosta. Uoma oli puolisen kilometriä leveä ja täynnä erikokoisia kiviä. Näimme, että joku oli ajanut siellä maastokuorma-autolla. Ja nyt sinne pitäisi mennä prätkillä! Taas kartan lukua ja GPS:n tutkimista, joka kertoi karun totuuden: siellä se oikea suunta oli. Ihmettelen vieläkin, että pyörämme kestivät senkin osuuden. Yli kuitenkin päästiin ja viimein oli tasaisempaa maastoa.

Maasto vaihteli kivikon ja lentohiekan välillä mieltävaltaisesti ja niinpä erään nyppylän jälkeen oli vastassa hiekkahauta, johon Honda Varaderon keula muutaman metrin kiemurtelun jälkeen upposi. Minä lensin kierteisellä voltilla muutaman metrin päähän. Härski onnistui välttämään kyseisen hiekkahaudan ja sai pysäytettyä Trans Alpinsa. Oli melkein huvittavaa, kuinka heti kun tajusin, että jäsenet ovat paikoillaan ja luita ei ole murtunut, näytin Härskille sukeltajien kansainvälisen Ok-merkkiä – olimme tavanneet sukellusreissuilla ja tottu-

neet kommunikoimaan myös merkeillä. Selkäyttimeen oli tainnut jäädä jotain niistä opeista, joita olimme muillekin opettaneet. Sitten alkoikin vahinkojen tarkastelu. Totesimme laukun revenneen kiinnikkeistään ja telineen vääntyneen. Mutta ei sellaista vikaa, mitä Härski ”McGyver” Hartikainen ei korjaisi nippusiteillä ja palalla rautalankaa!

Sivistystä lähellä, ilmoitti puhelin vastaanottamalla tekstiviestejä, ja puolen tunnin ajon jälkeen kylän ääri- viivat ilmestyivätkin näkyviin. Sieltä saataisiin bensaa koneille ja muonaa ja yöpaikka matkamiehille.



Jakkihärkiä.

Päivä autiomaata takana. On aika pystyttää leiri ennen pimeää.

